

Dubový hrdina

V dalekém kraji mezi kopci byla vesnice. Kolem voněly louky, údolím se klikatila říčka a v hustých lesích čekala na setmění divoká zvěř. Lidé se tu měli dobře, jen jedině jim nedalo klidně spát. Vesnici terorizoval drak. Kde přebýval, kde měl své doupě, nikdo nevěděl. Možná někde blízko, možná daleko, možná vůbec ne na zemi. Každý rok se právě jemu přičítala kdekájaká pohroma - podupaná pole, zničené chalupy, ztracené děti...

Na kraji vesnice byl domek, ve kterém žil tesař se svou ženou. Měli jednoho syna. Nikdo mu neřekl jinak než Kim. Kim byl šikovný – stíhal pomáhat doma i toulal se v okolí. Lesy kolem vesnice znal moc dobře, neztratil by se v nich ani potmě. Jen do jednoho mu zakazovali chodit. Do temného lesa u skal. Říkalo se, že právě tady ve skalách možná sídlí hrozný drak. V posledních letech jej však Kim ani nikdo jiný neviděl.

Každé jaro se odehrávala ve vesnici velká slavnost, při které Rada starších vždy vybrala jednoho mladíka z vesnice k udobření zlého draka. Rada starších vyhlásila jméno. Pro vybraného mladíka to byla velká čest, stejně i pro jeho rodinu. Celou noc se pak oslavovalo, pilo, tančilo až do rozbřesku. Mladíka, kterého ještě v noci vyprovodili k lesu darovat drakovi, už nikdy nikdo neviděl. Stal se hrdinou. Jeho tvář byla pak navždy vyryta do kmene dubu, ke kterému ho všichni vesničané přicházeli uctívat. Za vesnicí už byla celá alej dubových hrdinů.

Když toho roku nastal večer jarní oslavy, připravoval se na ni i Kim. Matka jej políbila a popřála mu štěstí. Když zapadlo slunko za obzor, muzika začala hrát, víno teklo proudem. Mladíci sepnutí v pevný kruh tančili divoce okolo ohně. Kolem půlnoci vystoupil stařešina. Plameny mu osvětlovaly tvář, když prohlásil, že vesnici toto jaro zachrání Kim. V Kimovi to šklublo. Nic takového nečekal. Dostal na hlavu věnec z březových větviček. Myslel na to, jak má rád svoji rodinu, lesy, louky, slunko. Nebude mu to všechno chybět? Chtěl se stát mlčenlivým hrdinou v dubové aleji? Když ho vyprovodili k lesu a on zůstal sám. Chvilí čekal, a pak se tajně vrátil nazpět do vesnice. Vkradl se do otcovy dílny, vzal velkou sekeru a zmizel zase v lese. Do rána se na dalším dubu objevila Kimova tvář. Byl překrásný. Vypadal jako opravdový hrdina. Jeho rodiče jako první přinesli do dubové aleje dary a květiny. Byli na Kima pyšní. Ostatní jim blahopřáli, že právě jejich syn se stal hrdinou, který svou obětí zachránil celou vesnici.

Za několik dní se v noci na náměstí objevila postava mladíka. Byl vyhublý a zbědovaný. Měl v ruce sekeru a šel přímo k Radě starších. Lidé na něj zírali a byli zmateni. Pak někdo v mladíkovi poznal Kima. Lidé nemohli uvěřit svým očím. „To je Kim? Co tu dělá? Co s námi bude? Drak se jistě pomstí a potkají nás mnohem horší pohromy!“ Ale Kim se usmíval: „Drak se nepomstí! Zabil jsem ho.“ „Zabil? Ty jsi zabil draka? To není možné“ Rada starších se sešla a radila se, co bude dál. Věc byla vážná, museli rozhodnout, co udělají s Kimem. Hlavní stařešina pak celé vesnici ohlásil: „Přijmout Kima za hrdinu je nebezpečné. Nabouralo by to tradici celé vesnice. Hrdinové, jako je Kim, jsou nevyzpytatelní. Teď jej nepotřebujeme.“ A co Kim? Ten zmizel ještě téhož dne. Říkalo se, že se možná utopil v bažinách, že jej možná roztrhala divoká zvěř. Kdo ví. Drak se už však nikdy neobjevil a postupem času se na něj zapomnělo stejně jako na Kima. Dubové idoly však zůstaly v aleji stát ještě dlouhá léta. Lidé je však uctívali méně a méně, až jednoho dne k nim přestali chodit úplně. Alej zarostla a tváře hrdinů zčernaly k nepoznání.

Myslím si, že u nás je spíše tradičně zakotveno obětování dívek – zpravidla princezen nebo nevinných panen (role pasivní, nevinné oběti a spásy ostatních), nikoli mladíků – ti naopak většinou vystupují aktivně, jako zachránci.

Dále bych řekla, že obětování dítěte (i přes ušlechtilý cíl) se v našem zeměpisném kontextu povětšinou vnímá negativně, jako neštěstí, nikoli úcta, natožpak pro celou rodinu – jako je tomu například v Číně. Rodiče se většinou dítě snaží zachránit a truchlí, ostatní pak litují danou rodinu a jejich ztrátu.

S tím pak souvisí i představa hrdiny, který se vrátí jako radostný a silný vítěz, s trofejí, nikoli jako zbědovaný mladík.

Komunita se pak k hrdinovi chová vděčně, nadšeně jej vítá a náležitě oslavuje. To by byl také očekávaný konec tohoto příběhu – mladíkovi se podařilo porazit a zabít draka, zachránil tak vesnici před jeho věčným sužováním a stal se velkým hrdinou. Ale je pravdou, že pokud by se „náš“ hrdina nechoval podle tohoto našeho modelu a nedržel se své role, ale například zběděle utekl, je možné, že

by s ním společnost jednala stejně nelichotivě jako v tomto příběhu k mladíkovi, který nesplnil svou „roli oběti“. Na druhou stranu si myslím, že v našem kulturním kontextu má svůj význam určitá míra rebelie a odvahy, která je však v tomto příběhu a společnosti, postavené na úctě k autoritám, nepřipustná a proto měl příběh takto neočekávaný, ale zajímavý konec.

Dva nápadníci

- 1) U nás není zvykem, aby byla princezna až takto pasivní. Většinou své přání a volbu důrazně vysloví.
- 3) Náčelníkovo rozmyšlení je velmi neočekávané. U nás tento akt funguje velmi jednostranně - pokud král stanoví podmínku a slib, musí jej také potom, co zájemce daný úkol splní, bez okolků vyplnit. Nápadník zároveň splněním úkolu prokáže své schopnosti a není proto nutné o jeho charakteru a schopnostech pochybovat. Jeho chování se tak může jevit jako nečestné a nesprávné. Na druhou stranu zadání úkolu nebylo jednoznačné a přímočaré, mělo určitý skrytý smysl. Proto nad výsledky náčelník moudře váhá.
- 4) V poslední části je velmi zvláštní provazba jednotlivce a skupiny – starší vyvozují a srovnávají chování nápadníků k Sangbě a paralel tohoto jednání na jeho chování jako budoucího náčelníka. Nakonec, i přesto, že úkol řádně splnil jen jeden z mladíků (tedy ten „schopnější a vhodnější“), rada raději volí nápadníka druhého, právě pro jeho soudnost, rozvahu, mírnost a schopnost vzdát se, když si to situace žádá. – Konec krásně vykresluje význam a vyznění bajky, ukazuje hodnoty celého příběhu, rozhodně bych jej neměnila.